

Nr 436

Av herr Nilsson, Ferdinand, m. fl., om förhöjt schablonavdrag å bostadslån i vissa fall.

(Lika lydande med motion nr 506 i Andra kammaren)

Den stora uppgiften att få fram ett tidsenligt bostadsbestånd måste söka sig fram på olika vägar. Både i fråga om bebyggelse i städerna och när det gäller större och mindre tätorter samt på den rena landsbygden har egnahemsbyggandet en stor uppgift att fylla. I synnerhet när det gäller upprustningen av landsbygdens och dess tätorters bostadsbestånd är egnahemmen en naturlig bostadstyp. Sociala synpunkter och andra ur samhällsplanerandets synpunkt bärande grunder talar för att sådana en- och tvåfamiljsslägenheter förlägges till orter med lägre markpriser och tillgång till marker för fritidsändamål. Inte minst omtanken om det yngre släktet talar därför. Egnahemsbyggandet ger goda och väl lämpade bostäder å sådana orter, bostäder med en standard utan vilken man numera icke gärna vill nöja sig även på landsbygden.

Men dessa bostäder förefaller för de flesta ute i bygderna att vara en dyrbar byggnadsform. Redan i stadsbygderna tar bostadskostnaden en god del av inkomsten. Ute i bygderna, där inkomstnivån ofta är förhållandevis låg, och där också de som på visst avstånd från hemmet måste vidkännas betydande resekostnader och förlust av tid, som annars kunde bättre utnyttjas, måste man säga sig att förräntningen av stigande byggkostnader samt även amorteringarna gör, att man tänker sig för innan man sätter i gång med att bygga ett eget hem. Så eftersatt som bostadsstandarden ofta är, måste det framstå som ett betydelsefullt samhällsintresse att bostadskostnaden för den som vill bygga ett eget hem icke ter sig alltför avskräckande. Denna uppfattning har samhället gett sitt erkännande åt, liksom också ett verksamt stöd, dels genom egnahemslån, dels också genom ett schablonavdrag som ränteftergift på bottenlånet. De höga räntor som nu tillämpas har en erkänd uppgift att verka dämpande på en viss överkonjunktur inom en del näringsgrenar. Men den högt uppdrivna räntan drabbar också andra delar av näringslivet, som ingalunda kan påstås vara i åtnjutande av någon högkonjunktur, som behöver dämpas ned. Den höga räntan utgör även en direkt börda på områden, som staten direkt anser sig böra stödja genom särskilda lånemöjligheter. Här är särskilda åtgärder motiverade och har även i viss utsträckning vidtagits.

Beträffande egnahemsbyggandet inverkar de ökade byggkostnaderna fördyrande. Därigenom ökas trycket av den räntebörda som utgör storparten av bostadskostnaden. Förra året vitsordade statsmakterna, att byggkostnadsstegringen är ett faktum, som fordrar hänsyn, genom att gå med på en gene-

rell höjning av lånetaken, dvs. av de byggvärden som ligger till grund för egnahemslånen, med kr. 3 000: —. Detta innebär att staten erkänner en generell kostnadsökning med detta belopp — i själva verket ligger kostnaden ofta högre — en kostnadsökning, som måste förräntas och amorteras. Amorteringstidens samtida utökning från 25 till 30 år underlättar i sin mån avbetalningen.

En ren övervältring av ökad kostnad på egnahemsägarna utgör emellertid slopandet av den räntefria stående delen — 4 000 kr. — som ävenledes förra året beslutades. Denna åtgärd framstår som beklaglig, så mycket mer som rätten till sådan räntefri stående del av lånet innebar en lättnad, som många tidigare räknade med då de bestämde sig för att ge sig på ett så pass kostnadskrävande företag — för många det ditintills största ekonomiska företaget i deras liv. Ur kommunernas synpunkt var detta också beklagligt med hänsyn till det värde för bostadsförsörjning och samhällsplanering, som egnahemsbyggandet har på många håll. Ur social synpunkt var det även en oklok åtgärd att på detta sätt direkt motverka utvecklingen av en önskvärd byggform, samtidigt som byggkostnaderna stiger och kapitalräntan fortfarande ligger högt.

Räntetrycket på egnahemmens bottenlån dämpas genom en viss räntesubvention, konstruerad som ett schablonavdrag vid betalning av ränta och amortering å egnahemslånet. Detta avdrag är nu för varje år fastställt, för närvarande kr. 550: —. Medlen utgår från det under femte huvudtiteln i statsverkspropositionen upptagna anslaget för Ränteeftergifter å vissa bostadslån m. m. Genom en höjning av detta schablonavdrag med ett belopp, motsvarande 6,25 procent i årsränta å kr. 4 000: — och under en tidsperiod av förslagsvis tio år, skulle de låntagare, som icke erhållit den räntefria stående delen av egnahemslånet på samma belopp, kunna få en skälig kompen-
sation.

Med hänsyn härtill föreslås,

att egnahemslåntagare, som icke fått tidigare utgående räntefri stående del av lånet, må från och med budgetåret 1961/62 under tio år erhålla kompensation härför genom förhöjning av honom tillkommande schablonbidrag till ränteeftergift med kr. 250: — per år, att utgå av anslaget för Ränteeftergifter å vissa bostadslån m. m.

Stockholm den 25 januari 1961

<i>Ferdinand Nilsson</i>	<i>Eric Carlsson</i>	<i>Ernst W. Olsson</i>
i Kungsängen		
<i>Harald Pettersson</i>	<i>Ivan Svanström</i>	<i>T. V. Mattsson</i>
<i>Georg Carlsson</i>	<i>Bertil Jonasson</i>	<i>Herbert Hermansson</i>
<i>Nils-Eric Gustafsson</i>	<i>Sven E. Sundin</i>	<i>Thorsten Larsson</i>